
Basiskennis Boekhouden

Henk Fuchs
Sarina van Vlimmeren

OPGAVEN- EN WERKBOEK

Noordhoff Uitgevers

BKB

Derde druk

Basiskennis Boekhouden
Opgaven- en werkboek

Basiskennis Boekhouden

Opgaven- en werkboek

Henk Fuchs

Sarina van Vlimmeren

Derde druk

Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Houten

Opmaak binnenwerk: Zefier tekstverwerking, Breda
Ontwerp omslag: G2K Groningen/Amsterdam
Omslagillustratie: G2K Groningen/Amsterdam, Paul Kooi

Eventuele op- en aanmerkingen over deze of andere uitgaven kunt u richten aan: Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen, e-mail: info@noordhoff.nl

Deze uitgave is gedrukt op FSC-papier.

1 / 12

Copyright © 2012 Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Houten, The Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

ISBN (ebook) 978-90-01-84088-4
ISBN 978-90-01-81653-7
NUR 786

Woord vooraf

De uitgave *Basiskennis Boekhouden, Opgaven- en werkboek* bevat:

- Opgaven bij de hoofdstukken 1 t/m 26 uit het tekstboek *Basiskennis Boekhouden*.
- Het hoofdstuk 27 Examentraining, waarin 26 herhalingsopgaven zijn opgenomen. Deze opgaven zijn ingedeeld volgens de volgende drie groepen:
  - Het journaliseren van een aantal financiële feiten.
  - Het beantwoorden van enkele theorievragen.
  - Het samenstellen van een grootboekrekening.
- Werkbladen voor het uitwerken van alle opgaven. Door gebruik te maken van de werkbladen kan het tempo bij het uitwerken van de opgaven worden verhoogd, terwijl daarnaast een geordend geheel van uitwerkingen ontstaat.

Voor gebruikers die hun eigen uitwerkingen willen vergelijken met de standaarduitwerkingen, verschijnt bij dit opgaven- en werkboek: *Basiskennis Boekhouden, uitwerkingen*.

Voor verdere informatie over de uitgave *Basiskennis Boekhouden* kunt u de bijbehorende website raadplegen: www.bkb.noordhoff.nl

Opmerkingen over de inhoud van deze uitgave die kunnen leiden tot verbeteringen in een volgende druk, zullen wij in dank ontvangen.

Mogen wij u daarom vragen uw op- en aanmerkingen door te geven aan de uitgever?

Het adres is:

Noordhoff Uitgevers bv,
Afdeling Hoger Onderwijs,
Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen.

E-mail kunt u richten aan:

info@noordhoff.nl

Hoogstraten/Essen, voorjaar 2012

Henk Fuchs

Sarina van Vlimmeren

Inhoud

1	Inventaris en balans	1
2	Veranderingen in de balans	4
3	Grootboek	12
4	Kolommenbalans	18
5	Rangschikking van grootboekrekeningen	23
6	Journaliseren	26
7	Belastingen	33
8	Inkoop- en verkoopretouren	38
9	Bijzonderheden over in- en verkopen	42
10	Voorinkopen en voorverkopen	49
11	Grootboekrekening Privé	52
12	Permanence in voorraad en brutowinst	55
13	Permanence in kosten	62
14	Permanence in baten	65
15	Personeelskosten	68
16	Interest	71
17	Vaste activa	74
18	Kolommenbalans met voorafgaande journaalposten	80
19	Dagboeken	86
20	Subadministraties	94
21	Geautomatiseerde boekhouding	100
22	Administratieve organisatie	101
23	Rechtsvormen	103
24	Eigen vermogen	105
25	Vreemd vermogen	109
26	Bijzondere onderwerpen	113
27	Examentraining	114
	Werkbladen	129

1

Inventaris en balans

- 1.1 § 1.1 Het eigen vermogen van Rita Havank was op 10 mei € 3.000 en op 11 mei € 3.400. Waardoor is de toename van het eigen vermogen van Rita met € 400 veroorzaakt?
- a Haar bezittingen zijn toegenomen met € 300 en haar schulden zijn toegenomen met € 100.
  - b Haar bezittingen zijn toegenomen met € 500 en haar schulden zijn afgenomen met € 100.
  - c Haar bezittingen zijn afgenomen met € 400 en haar schulden zijn afgenomen met € 800.
  - d Haar bezittingen zijn afgenomen met € 200 en haar schulden zijn toegenomen met € 200.
- 1.2 § 1.1 Patrick van Overbeek heeft op 23 oktober 2011 een eigen vermogen van € 2.000 en een hoeveelheid kasgeld van € 3.100. Hoe komt het dat het eigen vermogen van Patrick € 1.100 kleiner is dan zijn hoeveelheid kasgeld?
- a Patrick heeft geen andere bezittingen en zijn schulden zijn € 1.100.
  - b De overige bezittingen van Patrick hebben een waarde van € 1.900 en zijn schulden zijn € 2.000.
  - c De overige bezittingen van Patrick hebben een waarde van € 1.100 en hij heeft geen schulden.
  - d Patrick heeft zojuist € 1.100 ontvangen per kas van een vriend, aan wie Patrick dit bedrag had uitgeleend.

- 1.3 § 1.1 Piret van Hasselte berekent op 16 augustus 2012 haar 'rijkdom' aan de hand van de volgende gegevens.

Kleding, schoenen, e.d.	€	850
Audio-installatie	-	700
Boekenverzameling	-	450
Fiets	-	200
Surfplank	-	600
Schuld aan haar moeder	-	150
Geld in portemonnee	-	40
Tegoed zakgeld 1e helft augustus	-	50
Nog te betalen aan een vriendin	-	20

- a Bereken de 'rijkdom' van Piret op 16 augustus 2012.
  - b Piret gebruikt op 17 augustus van het geld in haar portemonnee € 20 om de schuld aan haar vriendin te betalen. Verandert haar eigen vermogen (= rijkdom) door deze betaling? Motiveer het antwoord.
  - c Wanneer heeft iemand een negatief eigen vermogen?
- 1.4 § 1.1 Kasper Larochelle in Den Haag berekent op 1 mei 2012 de omvang van zijn eigen vermogen aan de hand van de volgende gegevens.

1	Waarde woonhuis	€	600.000
2	Waarde zomerhuis	-	200.000
3	Waarde effectenportefeuille	-	42.500
4	Tegoed bij ABN AMRO	-	8.500
5	Schuld aan de Nederlandse Kredietbank	-	17.500
6	Schuld aan de Leidse Hypotheekbank	-	320.000
7	Geld in kas	-	1.900
8	Belastingenschuld	-	21.000
9	Vordering op de Lions-club in Den Haag	-	600
10	Waarde inboedel woonhuis en zomerhuis	-	84.000

- a Bereken het eigen vermogen van Kasper Larochelle op 1 mei 2012.
- b Verandert de omvang van zijn eigen vermogen als hij
- 1 van zijn tegoed bij ABN AMRO € 4.500 gebruikt om een deel van zijn belastingschuld te betalen;
  - 2 als hij een antieke kast – die onder gegeven 10 is opgenomen voor € 1.200 – verkoopt voor € 1.500;
  - 3 als hij zijn vordering op de Lions-club in Den Haag kwijtscheldt?
- Beantwoord de vragen met ja of nee en motiveer de antwoorden.

- 1.5 § 1.2 Een handelsonderneming heeft de volgende bezittingen en schulden: kas € 14.000, crediteuren € 48.000, een hypothecaire lening van € 120.000 op een gebouw met een waarde van € 250.000. Hoe groot is het eigen vermogen van deze onderneming?
- a € 192.000.
  - b € 432.000.
  - c € 68.000.
  - d € 96.000.

- 1.6 § 1.2 Iemand koopt een huis door bemiddeling van een makelaarskantoor, dat ook zijn diensten verleent bij het afsluiten van een hypotheekovereenkomst met een bank. Wie is in dit geval de hypotheekgever?
- a De koper van het huis.
  - b De verkoper van het huis.
  - c Het makelaarskantoor.
  - d De bank.

- 1.7 § 1.2 Edwin Slachter heeft in Lelystad een handelsonderneming in rijwielen, bromfietsen en bijbehorende accessoires.

Op 1 juli 2012 bestaat zijn voorraad uit:

Sportfietsen, model Ranger	74 stuks à € 250
Omafietsen, model Lada	42 stuks à € 200
Snelbrommers, model Tempo	22 stuks à € 600
Banden	75 stuks à € 10
Rijwiellampen	50 stuks à € 25

- a Stel de goederenstaat per 1 juli 2012 samen.

Op 1 juli 2012 heeft Edwin te vorderen van en te betalen aan (in alfabetische volgorde):

P. Brands, Lelystad	te vorderen	€	450
Dirksland BV, Ede	te betalen	-	3.100
K. Fransen, Lelystad	te vorderen	-	520
P. Hellinga, Almere	te vorderen	-	1.320
Paulissen NV, Assen	te betalen	-	4.100
R. Veldhoven, Lelystad	te vorderen	-	610
Firma van Zuylen, Arnhem	te betalen	-	2.700

- b Stel de debiteurenstaat en de crediteurenstaat per 1 juli 2012 samen.

De overige bezittingen en schulden van Edwin Slachter op 1 juli 2012 zijn:

Bedrijfspand	€	440.000
Bedrijfsinventaris	-	40.000
Betalingsmiddelen:		
• kas	-	2.900
• tegoed rekening ING Bank	-	27.900
Hypothecaire lening op bedrijfspand	-	260.000
Schuld aan de Nationale Volksbank	-	9.200

- c Stel voor Edwin Slachter de verkorte inventaris per 1 juli 2012 samen.

1.8 § 1.3 In deze opgave maken we gebruik van de gegevens in opgave 1.7.

Gevraagd

Stel voor Edwin Slachter de balans per 1 juli 2012 samen.

1.9 § 1.3 Bart Meeuwis, computerwinkelier in Tilburg, heeft per 31 december 2011 de volgende bezittingen.

Gebouw Koninginneweg 20 in Tilburg	€	350.000
Magazijn- en winkelinrichting	-	80.000
Voorraad goederen:		
• 60 Pee Cee computers à € 1.300 =	-	78.000
• 20 Paperwhite laptops à € 850 =	-	17.000
• 10 MacBooks à € 1.495 =	-	14.950
• 17 All-in-one printers à € 400 =	-	6.800
• 40 Laserprinters à € 240 =	-	9.600
• Diverse aansluitmaterialen	-	3.650
• Printerpapier/toners/dvd's	-	4.000
Vorderingen op afnemers:		
• J. Both in Kerkdriel	-	6.000
• M. van Lieshout in Waalwijk	-	1.800
• J. Ruijs in Vught	-	9.800
• Pennings BV in Oss	-	43.750
• Firma Blauw en Zonen in Breda	-	7.200
• Van Herwaarden BV in Goirle	-	13.500
Tegoed bij de Rabobank	-	10.750
Kasgeld	-	380

Bart Meeuwis heeft de volgende schulden.

5% Hypothecaire lening	€	262.500
Lening ABN AMRO	-	110.000
Lening B. Meeuwis Sr.	-	15.000
Schulden aan leveranciers:		
• J. Wissink BV in Utrecht	-	18.600
• Vijfeiken Automatisering in Eindhoven	-	8.900
• Clean BV in Uden	-	13.700
• Van Veldhoven BV in Amsterdam	-	20.700

- Stel de goederenstaat, de debiteurenstaat en de crediteurenstaat per 31 december 2011 samen.
- Stel de verkorte inventaris (+ bijlagen) per 31 december 2011 samen.
- Stel de balans per 31 december 2011 samen.